N°. 3191 DE TIJD. 1857.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden *f* 6.00; *franko* door het geheele Rijk.

Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

VRIJDAG 30 OKTOBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 29 Oktober.

Het kerkelijk regt. (1)

II.

Het is een voorregt als een werk op zijn tijd verschijnt. Want er is menige vrucht van geleerden arbeid verloren gegaan, alleen daarom, omdat het óf te vroeg óf te laat in 't licht kwam. Het is derhalve niet onverschillig, of men zijn tijd weet te kiezen. Intusschen, het is niet aan allen gegeven dat te kunnen doen. Zulks veronderstelt meer dan theoretische wetenschap; het vraagt de kennis van het tijdstip, waarin men leeft.

Wij weten dat er ideeën zijn, die een menschengeslacht aangrijpen en beheerschen. Maar die ideeën worden uitgestrooid door vernuften, welke hun tijd vooruit waren, en hun zaad in den akker der volken wierpen, waar ze ontkiemen, groeijen en rijpen. Maar de vruchten van dien arbeid worden dan niet geoogst door die hem verrigtten. Er moeten andere vernuften komen, die de ideeën uit de theorie tot praktijk overbrengen, als ze genoegzaam gerijpt zijn bij de volken, om te worden beleefd. Te onderscheiden wat al of niet onder de volken is bewerkt en tot uitvoering bekwaam en dienstig gemaakt, is de verdienste van den staatsman, die de zeldzame gave bezit, om uit den chaos, dien hij voor zich ziet, op te halen wat in praktijk moet worden gebragt, te verwaarloozen wat nutteloos is, te verwerpen wat schadelijk zijn zal. Het is de gave van het praktiesch vernuft, dat leven geeft aan de theorie.

Een dergelijk praktiesch inzigt is noodig voor den geleerde, die een werk wil in de wereld zenden, dat hij wenscht niet slechts te zien gelezen, maar vooral beoefend. En met het oog daarop gevestigd is onder ons zeker geen werk beter op zijn tijd gekomen, dan de *Institutiones juris publici et privati* van den Kardinaal Soglia, welke juist op het oogenblik verschijnen, dat wij én in staat én op weg zijn, om al de kerkelijke regelen te gaan betrachten, voor zoo ver zij ten onzent verpligtend zijn.

Wij verkeeren te dien aanzien in dezelfde omstandigheden als bijna al de overige bisdommen van het westelijk Europa, die, nu zij door de tijdsomstandigheden meer of minder vrij zijn geworden in de regeling hunner kerkelijke aangelegenheden, zich van zelf gezet hebben tot het weder opvatten van de kerkelijke voorschriften; en daarom ook van de studie van het kerkelijk regt.

Maar nu was in de laatste jaren vrij algemeen de behoefte gevoeld aan een handboek, dat geschikt zou zijn om de studie van het kerkelijk regt gemakkelijk te maken. Er bestaan eenige dergelijke schriften, die in gebruik zijn, maar niet genoegzaam aan het doel schijnen te beantwoorden. Dit bragt er den geleerden Kardinaal Soglia toe, die in de studie van het kerkelijk regt, 'twelk hij gedurende vele jaren te Rome had geleeraard, was vergrijsd, om zijne laatste levenskrachten te besteden aan het schrijven van een handboek, 'twelk de oningewijden in deze wetenschap ten veiligen gids zou strekken.

Hij gaf eerst een boekdeel uit over het *publiek regt*, 'twelk door Zijne Heiligheid Gregorius XVI herhaaldelijk met lof vermeld werd, en zoo veel bijval vond, dat het sinds korte jaren verschenen, nu reeds 8 uitgaven telt. Hij werd van vele zijden, edoch vooral van een jeugdig romeinsch prelaat, die hem jaren lang ter zijde heeft gestaan en thans tot hooger bedieningen opgeklommen nog de studiën van zijn vroegeren leeftijd behartigt, dringend aangezocht om zijn arbeid te voltooijen en aan het boekdeel over het *publiek regt* toe te voegen een boekdeel over het *private regt*. Aangemoedigd door veler belangstelling, gaf hij daaraan gevolg, onder de begunstiging van Zijne Heiligheid Pius IX, die den hoogen grijzaard door eene gelukwensching bij den geleverden arbeid. Dit laatste deel werd niet minder gretig dan het eerste ontvangen, en schoon 't slechts in 1853 verscheen, is thans reeds de vierde uitgaaf in het licht.

(1) *Institutiones juris publici et privati Ecclesiastici Joannis Cardinalis Soglia. Editio octava, novis additionibus aucta et completa, opera et studio S. M. V. — Buscoduci typis P. Verhoeven, SS. D. N. Pii Papa IX typographi et bibliopolae.* 1857.

Wij vermeenen geen vermetel oordeel uit te spreken, als wij, uit de graagte, waarmede dit belangrijk werk is ontvangen, besluiten tot zijne deugdelijkheid. Het is toch bijna zonder voorbeeld, dat een ernstig werk als dit, in zoo korte jaren zooveel uitgaven heeft beleefd en zoo wijd en zijd verspreid is geworden en tot handboek voor de studeerende jeugd aangenomen. Uit Italië, waar het hoog wordt geschat, heeft het zijn weg gebaand naar Frankrijk, Spanje, Portugal, Mexiko, België en thans ook tot Nederland, bijna overal door het toedoen der Bisschoppen, die het in hunne Seminariën hebben ingevoerd. Het is bijna een jaar geleden, dat wij in een fransch blad het feit vermeld zagen, dat 24 Seminariën deze *Institutiones* tot handboek hadden opgenomen.

Waaraan is deze ongemeene bijval toe te schrijven? Wij willen ons niet genoegzaam bevoegd achten, om zelven eene meening uit te spreken over de verdienstelijkheid van dit werk. Wij geven daarom het woord aan een deskundige, die 't besprak, toen het in Frankrijk verschenen was. Deze getuigt:

»Dit boek, onder zoovele opzigten aanbevelenswaard, werd met graagte ontvangen en als handboek aanvaard. Het vereenigt, trouwens, in een hoogen graad, alle hoedanigheden, die in een klassiek boek gevorderd worden, de methode, de beknoptheid, de juistheid van uitdrukking, en de volmaaktheid van den eenvoudigen, sierlijken en gemakkelijken stijl, die daaraan past. Het munt vooral uit door de zuiverheid en waarheid der leer, het hoofdkarakter van elk handboek, blijkens de zoo merkwaardige woorden van het Koncilie van la Rochelle: »dat de »Bisschoppen voor het onderwijs der jeugd geen werk »invoeren van eenen schrijver, die eenigermate verdacht »is, al kan het ook verbeterd worden door de woorden »en de diktaten van den leeraar."" Met der daad, waar het de zuivere leer betreft, daar kan men niet te voorzigtig zijn. En het is geen kleine verdienste in een handboek, als het omtrent die leer volkomen gerustheid aanbiedt.

Wat nu de editie betreft, die voor ons ligt, zij overtreft al de vorigen. Wijlen de Kardinaal Soglia had zich voorgesteld bij eene nieuwe uitgaaf, die hij op het oog had, zijn gansch werk te herzien, om het te verbeteren, waar 't noodig mogt schijnen, en vooral om het uit te breiden en meer volledig te maken. De dood, die hem plotseling aan de wetenschap, gelijk aan zijne vrienden onttrok, verhinderde dat hij zelf zijn voornemen tot uitvoering bragt. De taak bleef evenwel niet onvervuld. De Kardinaal had bij de zamenstelling van zijn werk ondersteuning gevonden in den prelaat, dien wij straks vermeldden, die in een veeljarigen dagelijkschen omgang, het geheele vertrouwen van den Kardinaal had gewonnen. Deze prelaat nam de taak op van den schrijver en deinsde er niet voor terug, om, te midden van vele gewigtige bezigheden, aan zijne hooge bediening verbonden, tijd en rust op te offeren, ten einde het gansche werk aan een nieuw onderzoek te onderwerpen. De vrucht van dien moeijelijken en veel omvattenden arbeid is de editie, die thans bij ons van de pers is gekomen.

Zij onderscheidt zich boven de vorigen daardoor, dat zij bij menige verbetering tevens zeer is uitgebreid. Verschillende belangrijke quæstiën, die óf niet óf niet genoegzaam waren behandeld, zijn daar zooveel mogelijk tot klaarheid gebragt. Men kan zich van 't gewigt van dien arbeid overtuigen als men de vorige uitgaven met deze vergelijkt. Men zal dan zien, dat niet slechts het werk door noten is uitgedijd; maar dat zelfs veel in den tekst is ingewerkt, om op te helderen wat duister scheen, en aan te vullen wat ontbrak. Het werk heeft daarbij zoo veel gewonnen, dat men 't nu als een volkomen geheel kan beschouwen, voor zoo verre 't een handboek is voor algemeen gebruik. Want wat de speciale quæstiën betreft, die in ieder land van een gegeven toestand afhankelijk zijn, deze konden daarin geen plaats vinden. Maar wij voeden het vertrouwen, dat zij later, voor de behoeften van ons land, zullen worden bewerkt en uitgegeven. Het zal eene groote weldaad voor ons zijn, als aan deze onze verwachting gevolg wordt gegeven.

Eene andere verdienste, die wij niet mogen vergeten aan te stippen, is deze, dat de bezorger dezer uitgave zich tot regel heeft gesteld, om in het werk geene eigene inzigten te doen gelden. De opiniën, die vrij zijn, heeft hij gansch vrij gelaten, zich vergenoegende met de nederige rol van de bewijzen voor en tegen te geven. Het is een blijk van groote bescheidenheid; te meer, omdat de bekwame en geleerde prelaat zoo zeer als iemand bevoegd is om eene opinie te uiten en haar te verdedigen. Hij heeft er zich van onthouden, maar daarentegen getrouw teruggegeven, wat voor de verschillende uiteenloopende meeningen door de schrijvers wordt aangevoerd. De lezer is alzoo in staat gesteld om zelf een oordeel op te maken en die meening aan te kleven, die hem het meest gegrond voorkomt. Het werk is er des te nuttiger om, dewijl alzoo niemand gevaar loopt, om datgene tot wet aan te nemen waarover de geleerden twisten.

Om niet te uitvoerig te worden zijn wij verpligt den inhoud en de verdeeling van het werk onbesproken te laten. Wij vertrouwen dat de *Katholiek*, die vóór eenige jaren eene schoone reeks van degelijke artikelen over het kerkelijk regt heeft geleverd, niet zal nalaten het toen behandelde met betrekking tot dit werk op te vullen. Daarin zal ongetwijfeld eene ruime plaats vinden, wat wij tot ons leedwezen moeten overslaan.

Inmiddels hebben wij voor ons doel genoeg gezegd. Wij hebben de aandacht onzer lezers willen vestigen op de besprokene *Institutiones*, opdat zij eene plaats vinden in de bibliotheek van menig hunner. Wij dringen daarop des te vrijer aan, omdat deze twee dikke boekdeelen, met eene duidelijke letter op goed papier gedrukt, slechts weinig kosten. Voor eene betrekkelijk geringe uitgave — want de prijs is voorbedachtelijk laag gesteld — is ieder in de gelegenheid zich een verdienstelijk werk aan te schaffen, dat ons inleidt in de kerkelijke regtswetenschap.

Die kennis kon ons vroeger ontbreken; in den nieuwen weg, dien wij zijn opgegaan, mag daarvan onkundig blijven niemand van al degenen, die in de dienst van Christus als priesters pligten te vervullen en regten te beoefenen hebben. Beiden loopen te zamen om te verrigten wat men de tucht der Kerk noemt, welke tucht, onder ingeving van den H. Geest in de Kerk tot stand gebragt, gehandhaafd moet worden. Daartoe kan en moet een ieder bijdragen, al ware 't slechts alleen daardoor dat ieder voor zich zelven die stiptelijk onderhoudt. Maar daarvoor dient men haar eerst te kennen. Daarbij komt dat de kennis dier regtswetenschap en de studie daarvan van zelf zullen leiden tot de praktijk van 'tgeen in onzen toestand daarvoor vatbaar is; 'twelk natuurlijk aan den verstandigen ijver en 't wijze beleid van onze geliefde Kerk-oversten moet worden overgelaten.

Deze inmiddels bevorderen de studie van de kerkelijke regtswetenschap in hunne Seminariën al meer en meer, en geven daaraan thans meer dan vroeger plaats en waarde. Dit belangrijk blijk hunner gezindheid bewijst, meer dan al wat wij kunnen zeggen, welk gewigt de besprokene studie in hunne schatting heeft. Wij verheugen ons daarover; want het zal voor velen een prikkel te meer zijn, om zich het verdienstelijk werk, dat wij aankondigen, aan te schaffen, met het doel ten gevolge voortdurend deling te blijven in de kennis van het kerkelijk regt.

Wegens plaatsgebrek zien wij ons genoodzaakt de berigten uit Britsch-Indië, zooals die door de engelsche Regering openbaar gemaakt zijn, zoo kort mogelijk zamen te trekken.

Delhi is genomen den 20sten September. Het blijkt niet dat de Engelschen later door muitelingen in die stad ingesloten zijn. De Koning, zijn beide zonen en de vrouwen van het hof zijn vermomd ontkomen. Volgens latere tijdingen zou hij in de handen zijner vijanden gevallen zijn. Het gevecht is zeer moorddadig geweest, en het verlies der Engelschen wordt op 600 man geschat. Onder de gewonden bevindt zich de generaal Nicholson.

De generaal Havelock en Outram melden uit Cawnpoor, dat zij den 19den den Ganges overgetrokken, zonder een anderen strijd dan tegen de voorposten te hebben geleverd.

De landstreek Bahar is geheel gedesorganizeerd. Verders behelzen de ontvangen tijdingen niets nieuws dan plaatselijke muiterijen en opgaven van troepen bewegingen in het binnenland

Telegrafische berigten uit Londen melden nog nader van Delhi, dat de ingezetenen genade vroegen en verkregen, doch de Sepoys niet. Velen van hen, vooral onder de kavalleristen wisten te ontkomen. De Engelschen waren bij de bestorming 10,000 man sterk.

Volgens een berigt, door de *Mensey* te Marseille aangebragt, zou slechts een gedeelte van Delhi in handen der Engelschen zijn. De officiëele tijdingen luiden echter te stellig om deze gaaf te kunnen aannemen. Datzelfde berigt raamt de dooden en gekwetsten der Britten op 2600 man.

Het bestuur der algemeene vereeniging tegen het pauperismus bij de arbeidende klassen van den minvermogenden stand heeft zich bij adres tot den minister van Binnenlandsche Zaken gewend, waarin eenige beschouwingen worden medegedeeld over de, in de thans aanhangige geneeskundige wetten, voorgestelde benoeming van gezondheids-kommissiën in gemeenten, meer dan 10,000 inwoners tellende, en in de arrondissementen, waarin het later den Koning zal behagen zoodanige kommissiën te vestigen. Het bestuur meent, dat door de voorgestelde wijze slechts gedeeltelijk in de behoeften zal worden voorzien. 1°. mist de voorgestelde regeling, naar zijn oordeel, de zoo noodige eenheid, het zoo noodige verband; 2°. is die regeling onvolledig; 3°. meent het, dat er botsing zal ontstaan tusschen de kollegiën van dagelijksch bestuur bij de gemeenten, aan welke de gemeentewet in art. 179 het toezigt op de publieke gezondheidsdienst opdraagt, en de gezondheidskommissiën, die volgens het ontwerp art. 241 belast zijn met het toezigt op alles, wat den algemeenen gezondheidstoestand bevorderen of bewaren kan; 4°. ziet het bestuur in de benoeming van tweeërlei kommissiën, geneeskundige kommissiën en gezondheidskommissiën, eene versnippering der krachten, die het niet wenschelijk acht.

De gister gehouden Gemeente-raadsvergadering, werd door 36 leden bijgewoond, en maakte een aanvang met de beraadslaging over de stedelijke begrooting voor het jaar 1858.

De *jaarwedde van den stads-advokaat* is komen te vervallen, in overeenstemming met het verlangen van den tegenwoordigen titularis zelven. De stads-advokaat zal voortaan voor elke door hem behandelde zaak zijne deklaratie inleveren.

Een voorstel van den heer Heemskerk, om *f* 300 uit te trekken voor de kosten van de uitgave van een gemeenteblad [illegible] met doorloopende paginering, is aangenomen.

In de laatst afgeloopen zomervergadering der Staten van Zuid-Holland zijn vijf adressen ingekomen, zoowel van grond-eigenaren, als van liefhebbers der jagt, ten getale van 58, waarbij bezwaren worden ingebragt tegen de bepaling van art. 2 van het reglement op de uitoefening der jagt en visscherij in deze provincie; welke adressen, bij besluit der Staten van den 29sten Julij ll. aan Gedep. Staten zijn gerenvoyeerd, met uitnoodiging om, na gedaan onderzoek, in de herfstvergadering van dit jaar een voorstel tot wijziging van het bedoelde reglement aan te bieden, mede in verband met de bepalingen der sedert den 1sten Julij ll. in werking getreden wet tot regeling der jagt en visscherij, van den 13den Junij 1857. Aan het besluit gevolg zullende geven, hebben Gedeputeerde Staten het doelmatiger geacht, een geheel nieuw reglement voor te dragen, dan eene wijziging van het bestaande, hetwelk van geringen omvang is en waarvan slechts twee artikelen onveranderd zouden blijven. Het voorgesteld ontwerp-reglement is van den volgenden inhoud:

Artikel 1. De uitoefening der afzonderlijke jagten op waterwild is niet geoorloofd, dan op en langs het water langs de stranden, oevers van meeren, plassen, rivieren, sloten, mitsgaders op moerassige landen.

Artikel 2. Het is verboden, met andere dan met de volgende vischtuigen te visschen, als met: zegens, schakels, fuiken, trommels, vlouw-, vloei- en vleetnetten, drijfnetten, kruisnetten, gebben, steekhamen, werpnetten, zonnetten, schrobnetten, stelpnetten, zaagnetten, kuilnetten, aalkorven, prikkorven, dobbers, aalkoepen, botlijnen, fleuren, hengsels, topgaarden, peuren, aalscharen, schepscharen, schutwand en stekken.

Artikel 3. De grootte van de mazen der vischnetten, waardoor verstaan wordt de lengte van twee zijden der vierkante maas (te zamen genomen), nat te meten, mag niet minder zijn dan: voor de zegens, de vleugels, 40 ned. strepen, de kuil 20 n. s.; voor de schakels 65 n. s.; voor de fuiken: de vleugel 25 n. s., het lijf 20 n. s., de kubbe 15 n. s.; voor de trommels 30 n. s.; voor de vlouw- vloei- en vleetnetten 70 n. s.; en voor de kruisnetten en gebben 20 n. s.

Artikel 4. De breedte van de grachten, bedoeld bij art. 12 en 13 der wet, wordt bepaald op ten minste [illegible] meter, uit den beganen grond.

[illegible] palen, dienende tot afpaling van een [illegible] art. 32, al. *b* der wet moeten ten minste twee ellen boven den grond of boven het water (zomerpeil) uitsteken; terwijl rondom elke kooi ten minste twaalf dergelijke palen, op gelijke afstanden onderling moeten worden geplaatst, onverminderd hetgeen daaromtrent bij de toestemming tot oprigting mogt zijn voorgeschreven.

Door het toenemende aantal zieken van het garnizoen te Haarlem, en gebrek aan de noodige lokaliteit zijn gisteren middag per spoortrein een aantal militaren aangebragt, om alhier in het garnizoenshospitaal te worden verpleegd. Zij werden in vier rijtuigen van het station naar het hospitaal getransporteerd.

Jhr. Mr. F. de Kock, direkteur van het kabinet des Konings, wordt in het laatst der volgende week van zijne reis naar Parijs in de rezidentie terug verwacht.

Z. M. heeft eervol ontslagen: P. J. van Baarda, korrektor bij de *Nederlandsche Staats-Courant*; op zijn verzoek, J. van der Burght, plaatsv. kantonr. te Tholen; benoemd tot lid der komm. van admin. over het vereenigd arrest- en provoosthuis te Haarlem, Jhr. P. N. Quarles van Ufford; erkend als konsul van het gemeenebest Venezuela, te Amsterdam, W. Brummer.

Door den minister van Binnenlandsche Zaken zijn tot telegrafisten der derde klasse benoemd de leerlingen: F. F. A. Busé, B. Selleger, P. W. H. Linckens, C. E. Preij, W. J. Geerling, C. M. J. Plokker, A. T. Ummels, H. L. Balgoije, D. Brugma en A. Korst.

Men leest in de bladen de volgende berigten uit Neerlandsch-Indië.

Soerabaija. — Op den 20sten Augustus ontstond, door onvoorzigtigheid, brand in de kampong Kepatian, die door eenen harden zuid-oosten wind aangewakkerd, in weerwil van alle aangewende pogingen om het vuur meester te worden, acht kampongs heeft in de asch gelegd. Deze kampongs bestonden uit 519 bamboezen en 35 steenen gebouwen, die allen zijn verbrand. Een persoon verloor daarbij het leven. De aangerigte schade wordt geschat op *f* 184,554.

Zuid- en Ooster-Afdeeling van Borneo. — De weersgesteldheid gedurende de maand Julij kenmerkte zich hier door vele en zware regenbuijen, dikwijls vergezeld van hevige windvlagen. — De rijst-oogst te Bandjermassin liet zich niet gunstig aanzien. Te Koetei en Boeboengan blijft de rijst-oogst gunstig en te Pasir middelmatige uitkomsten opleveren. — Zr. Ms. schoenerbrik *Saparoea* deed in de maand Mei, op het gerucht dat zich zeeroovers op de kust van Koetei ophielden, eenen kruistogt derwaarts, doch heeft niets van zeeroovers gezien of vernomen.

De lage waterstand der rivieren verhindert de bovenlanders met hunne vlotten met produkten naar Palembang af te komen; de vaart langs de Peadjoe is daardoor zelfs geheel gestremd. Sedert de plaats gehad hebbende militaire demonstratie in de Lamatang Oeloe hield de bevolking zich daar rustig.

Celebes en Onderhoorigheden. De berigten over de maand Junij behelzen het volgende:

In den morgen van den 14den ontstond op de hoofdplaats Makassar brand in de kampongs der maleijers en wadjorezen, ten gevolge waarvan 193 bamboezen met atap gedekte huizen, meest warongs, werden vernield.

De schade door dezen brand veroorzaakt, die aan onvoorzigtigheid moet worden toegeschreven, wordt geschat op ruim *f* 55,000,

Men schrijft uit Menado: De rampen door de uitbarsting van den vulkaan Awoe in Maart 1856 gesticht, kunnen als gelenigd beschouwd worden. De uitgewekene bevolking is terug gekeerd; de verwoeste negerijen zijn gedeeltelijk weder opgerigt en de velden, welke niet te veel onder asch en lava bedolven werden, geven op nieuw, en sommigen in overvloed, vruchten tot voeding.

De vulkaan werd op onderscheidene plaatsen nog rookend en dampend gevonden, doch dit schrikte de inboorlingen niet af om zich op de gespaard geblevene plekken langs zijne hellingen, en aan zijn voet, te vestigen en als voorheen hun bedrijf uit te oefenen.

De, in Nederlandsch-Indië en in Nederland bijeengebragte liefdegiften zijn, aangewend tot aanschaffing van voeding, kleeding, huisraad en gereedschappen, en hebben veel tot leniging der voren bedoelde rampen bijgedragen. De Sangirezen betuigden zich erkentelijk voor de hun op die wijze verleende krachtdadige hulp.

Het mogt den rezident gelukken den vrede te herstellen tusschen het landschap Lirong, en de daaraan ondergeschikte negerij Mohonij, op het eiland Salibaboe (Talout), die sedert geruimen tijd met elkander in openbare vijandschap verkeerden.

's GRAVENHAGE, 28 Oktober. Alhier is het treurige berigt ontvangen, dat de ridder Lemonosoff, buitengewoon gezant en volmagtigd minister van Z. M. den Keizer aller Russen bij het Ned. Hof, na eene langdurige ongesteldheid te San Donato (Italië) is overleden.

— Men verneemt, dat de heer de Fleurian, derde sekretaris bij het fransche gezantschap alhier, is overgeplaatst als tweede sekretaris bij de fransche legatie te Konstantinopel.

— Wij vernemen, dat alhier berigt is ontvangen, dat Z. K. H. Prins Frederik dit jaar het gewone St. Hubertsfeest niet zal kunnen bijwonen. Z. K. H. heeft echter goedgevonden te bepalen, dat dit jaarlijksche feest toch zal voortgaan, en wel onder het opzigt van iemand daartoe door HD. benoemd.

— De heeren van Gend en Loos, ondernemers van diligences, hebben zich bij adres tot de Tweede Kamer der Staten-Generaal gewend, en daarbij de bezwaren medegedeeld, welke zij hebben tegen het aan de Kamer ingediende ontwerp van eene nieuwe wet voor de belasting op het personeel. Zij verzoeken de goedkeuring te onthouden aan de verhooging der belasting wegens de paarden der 4de klasse, die voorgesteld is in art. 18 § *a*. van het ontwerp, en daarentegen pogingen aantewenden, opdat de belasting der door hen gebruikte paarden worde afgeschaft.

— De waarneming van eersten opzigter (concierge) van het museum *Meermanno-Westreenianum*, opengevallen uithoofde de tegenwoordige titularis, door ziel- en ligchaamsongesteldheid daartoe onbekwaam is geacht, zal worden opgedragen aan den onder-bibliothekaris der koninklijke bibliotheek, den heer M. F. A. G. Champbell.

UTRECHT, 27 Oktober. Tot wethouder is alhier benoemd de heer Jhr. Mr. J. L. B. de Muralt.

HOORN, 27 Okt. Wat gemeld is omtrent het vonnis van den cipier van het voor-arrest alhier, is onjuist. Het vonnis geeft eenvoudig vier weken eenzame opsluiting, zonder bepaling van eenige boete en zonder vervallenverklaring van zijnen post. Tegen dit vonnis is de cipier in appèl gekomen.

's HERTOGENBOSCH, 27 Okt. Het heeft Z. M. behaagd Jhr. M. B. W. de Jonge van Zwijnsbergen en Mr. J. B. H. van de Morte, te benoemen tot kommandeur der orde van de Eikenkroon. (*Amst. Ct.*)

BREDA, 27 Okt. De waterlunet, waarop van stadswege de gaz-fabriek zal geplaatst worden, is door de genie afgestaan tegen de enorme huur van *f* 1 per vierk. ned. el, daarenboven natuurlijk onder beding van slooping of verplaatsing der fabriek, ingeval van oorlog of anderzins. De vergrooting van genoemde lunet en de voorloopige inrigting van het terrein wordt in de volgende week aanbesteed en zal tegen Januarij e. k. in gereedheid moeten zijn.

SNEEK, 27 Oktober. In de week van 17 tot en met 23 Okt. zijn in deze provincie 51 runderen aan de be[illegible] 32 aangestaste voor rekening der eigenaars afgemaakt; te zamen [illegible]. Totaal sedert 1°. Jan. dezes jaars 6825.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 27 Okt. Ieder ziet in de nieuwe gunst, waarmede de Porte Reschid-Pacha overlaadt, de zegepraal der kuiperijen van Lord Redcliffe, en een reaktie van de staatkunde der Porte tegen den franschen invloed.

Een algemeen gevoelen van afkeer uit zich hier over de slecht verholen staatkunde der turksche Regering en woorden van bitterheid zijn in ieders mond. Frankrijk betreurt misschien reeds zijn heldhaftige opoffering in soldaten en geld, om de onafhankelijkheid van Turkije te waarborgen. Frankrijk ziet zich misschien tegenover Engeland in de verhouding geplaatst van een edelmoedig man, die een verbond heeft aangegaan met een koopman, welke niets anders beoogt dan zijn eigen belang vóór alles te laten gaan.

In den laatsten tijd is veel gesproken over zekere ruiling van grondgebied, die tusschen Engeland en Frankrijk zou plaats hebben in beider indische bezittingen, maar sedert heeft men vernomen, dat het *Foreign Office* eenige moeijelijkheden daartegen had opgeworpen. Het hof van St. James moet gezind geweest zijn om de zaak ten einde te brengen; maar de o. i. Kompagnie, naar men meent, dringt er bij den goeverneur-generaal op aan die schikking op het sleeptouw te houden.

Dit vraagstuk zal blijven hangen even als dat van New-Foundland, waarmede het eenige overeenstemming heeft. Een korrespondent laat zich volgenderwijze over deze zaak uit:

»Een verdrag was tusschen Engeland en Frankrijk gesloten om drie punten te regelen:

1°. De visscherijen op New-Foundland.

2°. Een ruil van grondgebied in Indië.

3°. Het vraagstuk van het kantoor Albreda, op de afrikaansche kust.

»Aangaande deze drie, terzelfder tijd geregelde, zaken waren van weerszijden koncessiën gedaan. Hoe handelde nu in zijn, tot spreekwoord geworden, goede trouw het engelsche kabinet? Het deed het traktaat, dat de visscherijen van New-Foundland op vasten voet regelde, door het *self-government* der kolonie afwijzen; het wierp hinderpalen op tegen de ten-uitvoerlegging van

drag, waarbij landen in Indië worden afgestaan; maar tot dusverre legt het geenszins de meening aan den dag om niet zijn voordeel te doen met alles wat op het fransche kantoor van Albreda betrekking heeft.

»De uitslag van dat alles is zoo eenvoudig, zoo duidelijk, dat ik zekere schaamte gevoel om er van te spreken. Het is zonneklaar, dat in deze drie met elkander verbonden vraagstukken, een eenig ten voordeele der Engelschen geregeld is. De anderen waren slechts *veiligheidskleppen*. Wie heeft nu nog de onnoozelheid om te gelooven dat gezanten, die van hunne Regering onafhankelijk zijn, zooals lord Stratford de Redcliffe, *het self-government* der koloniën, geen nuttige en eerlijke hulpmiddelen zijn? Met zulke diplomatieke machineriën verbindt men anderen en behoudt men zelf zijne vrijheid. Zoo worden goede handelshuizen opgerigt. *Rule Brittania!*

ENGELAND.

LONDEN, 26 Okt. Er zijn vele redenen om te gelooven, dat de geschillen tusschen Spanje en Mexiko, bepaald zullen vereffend zijn in den loop der maand November. In de tweede week dier maand zal er hier een diplomatische konferentie worden gehouden met het doel, die bezwaren op te lossen door de bemiddeling van Engeland en Frankrijk, vertegenwoordigd ieder van zijn kant door lord Clarendon en den graaf de Persigny. Men verzekert, dat er geene beletselen worden gevreesd om tot een vreedzame ontwikkeling der bestaande quaestiën te geraken.

Ten aanzien der Vorstendommen behelst de *Times* een artikel, waarin het hevig de vereeniging der Vorstendommen bestrijdt; waardoor schijnt bevestigd te worden wat bereids van de houding is gezegd, welke het goevernement te dier zake zal aannemen.

De vermindering van het leger in Rusland veroorzaakt hier een algemeene tevredenheid en men verklaart die door redenen, welke evenzeer de personeele denkwijze van Alexander II als zijne gematigde en met vreedzame bedoelingen zich kenmerkende politiek vereeren. Rusland, tot hiertoe als een uitsluitend militaire en zeer eerzuchtige mogendheid beschouwd, logenstraft door dien maatregel niet alleen wat tot dat denkbeeld aanleiding heeft gegeven, maar biedt bovendien der groote mogendheden van het Vasteland een groot voorbeeld aan. Het is nu bekend geworden, dat die gewigtige maatregel, bereids bij zijne komst op den troon, door Z. M. Alexander voorbereid was, en de zamenkomst te Stuttgart slechts de uitvoering er van bespoedigd heeft.

— Men zal zich van den omvang der geldkrizis in Noord-Amerika eenig denkbeeld kunnen maken, als men de opgaaf leest, dat de te New-York aangegeven faillieten den 14den Oktober bedroegen omtrent 8 millioen dollars, en de schorsingen van betalingen, in diezelfde handelstad, ongeveer 55 millioen.

— In een vereeniging te Sheffield, die den eenigszins zonderlingen naam draagt van *Sheffield Foreign Affaires Committee*, en bestemd is om een wakend oog te houden op de indische politiek der Regering, werden dezer dagen twee brieven voorgelezen van R. David Luard Esq., een voormalig burgerlijk ambtenaar te Bombay, waarin een bijna ongelooflijke geschiedenis voorkomt. Zoo veel als uit de verwarde voorstelling blijkt, was eenige maanden geleden, in de bovenprovinciën van Hindostan — waar? wordt niet gemeld — een engelsch burgerlijk ambtenaar ter jagt op olifanten, en ontmoette bij die gelegenheid een *duly* of palankijn, waarin een hindoesche bruid met hare familie zat. De engelschman beval dat de palankijn moest stand houden, daarbij verklarende de bruid te willen zien, iets, dat voor eene echte indische vrouw een gruwel is. Voor zijne bedreigingen vlugtten de meesten van het geleide en de engelschman schoot de bruid een kogel door het hoofd! Hij werd in hechtenis genomen, en als dienaar der kompanjie naar Kalkutta gevoerd, daar, wegens manslag, voor het oppergeregtshof gebragt en schuldig verklaard. De opperregter, die het [illegible] zeide daarbij, dat het hem ten minste bij deze gelegenheid verheugde, dat de beschuldigde, toen hij het meisje doodde, niet in dronkenschap verkeerde, (in welken toestand velerlei gewelddadigheden door de Engelschen tegen de inboorlingen gepleegd worden) en veroordeelde hem onmiddellijk niet tot levenslange deportatie, maar eenvoudig tot eene geldboete van 100 pond sterling. In de geregtszaal waren vele achtbare Hindoes aanwezig, die over de regtszaak en het vonnis hunne aanmerkingen maakten. Onder anderen dat de hoofdgetuige ten laste van den veroordeelde niet gedagvaard was geworden, en eindelijk wist men nu wat voor de britsche oogen een Hindoe-meisje waard was, namelijk niet de helft van 'tgeen als elders eene negerslavin geldt. Had een Hindoe, of een Engelschman, die geen ambtenaar der kompagnie ware geweest, die misdaad gepleegd, hij zou ongetwijfeld wegens moord te regt gesteld en veroordeeld zijn. Spoedig na de betaling der boete verkreeg de Engelschman een anderen veel geld opbrengenden post in Hindostan.

De sekretaris der vereeniging zeide na de mededeeling van het bovenstaande, dat dit het eenige geval van dien aard niet was en namelijk in Oude de schandelijkste misdaden tegen inboorlingen gepleegd door baldadige Engelschen zijn voorgekomen.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 23 Okt. Het vertrek HH. KK. MM. van Ischl, is voorloopig op de aanst. week bepaald; maar hun terugkeer naar de hoofdstad nog niet.

— Ten opzigte van de St.-Helena-Medaille maakt Nassau eene uitzondering onder de kleinere duitsche Staten. Naar men verneemt heeft geen enkel veteraan uit dat hertogdom zich tot dat einde aangemeld.

BERLIJN, 27 Otober. De *Pr. Correspondenz* verklaart het berigt, door sommige dagbladen gegeven, dat het handels-ministerie voornemens zijn zou voor tien millioen papieren geld uit te geven, voor ongegrond.

Het ministerieële blad verzekert evenzoo, dat de vertegenwoordiger van Pruissen bevel onvangen heeft de zaak der hertogdommen voor den bondsraad te brengen en een beroep te doen op de medewerking van Oostenrijk.

Zooals men weet was deze tijding reeds van eene andere zijde gegeven.

Berigten uit *Sans-Souci* melden, dat de Koning in beterschap toeneemt, en waarschijnlijk te Stolzenfels eenigen tijd zal gaan doorbrengen.

— De sektie van den spoorweg tusschen St.-Petersburg en Longa zal tegen den 15/27 voor het publiek geopend zijn; zulks zou vroeger gebeurd wezen, indien de direkteuren der aanrakingssporen dit niet belet hadden door, ten gevolge van hunnen gehechtheid aan het oude stelsel van formaliteiten, eenige niets beteekenende beletselen op te werpen bij gelegenheid der inspektie dier sektie.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND

AMSTERDAM, 29 Oktober.

BEVALLEN (26 Okt.): C. L. van den Broeke, geb. Eekhout, Z. - S. M. van Dam, geb. van IJsendijk, Z.

OVERLEDEN (23 Okt.): P. A. Godefroy, 83 j. — (24 Okt.): A. Beetz, 78 j.

HANDELSBERIGTEN.

Per Overlandmail.

BATAVIA, 10 September.

INVOER. — Lijnwaden. Gedurende de twee laatste weken heeft zich in den Manufakturenhandel niets belangrijks voorgedaan. Voor ruwe en witte goederen is men gunstiger gestemd, ofschoon de verkoopen niet aanzienlijk te noemen waren. Holl. Calicots zijn nagenoeg onveranderd, doch schijnen wat meer attentie te zullen trekken, vooral in de ruwe soorten. De 5/4 breedte zoude reeds merkelijk verbeterd zijn, indien sommige houders zonder eenige aanleiding niet tot zeer lage prijzen hadden losgelaten. Wij noteeren heden

5/4	Ruwe	f 4,15 a f 4,20.	5/4	Witte	f 4,50 a f 4,60.
6/4	»	» 5,20 » » 5,30.	6/4	»	» 5,40 » » 5,50.
7/4	»	» 5,50 » » 5,60.	7/4	»	» 6,50 » » 6,60.

op tijd en naar de kwaliteit, doch ging tot de hoogste noteeringen slechts weinig om. Eng. gebleekte en ongebleekte Madapollams zijn zonder verandering. Holl. Shirtings zijn weinig voorhanden en verkeeren bij voortduring in eene aangename positie; eenige partijtjes ruwe werden tot de hoogste noteering genomen, terwijl van de witte slechts de 6/4 breedte eenige vraag genoot. Eng. gebleekte en ongebleekte Shirtings souteneren zich op de laatste noteeringen en trekken daartoe vele attentie. Cambrics zijn steeds willig in de ordinaire soorten. Holl. ruwe Drills ontbreken op de plaats en werden naar de kwaliteit met f 8 a f 8.25 betaald; van Amerik. fabrikaat is thans niets ter markt, zijnde de voorradige partijen in Entrepot a f 6.75 opgeruimd. Eng. ruwe Drills haalden van f 7.25 a f 7.50 en in enkele gevallen f 7.75 voor mooije kwaliteit. Jeans en Satteens bleven stationnair, alsmede Lappets. Gedamaseerd Neteldoek in een doen. Van Oogjes werden in den loop dezer maand groote hoeveelheden van f 5 75 a f 6.25 naar de soort op Vendutie opgeruimd. Tafel- en Servetgoed zonder verandering. Eenige partijtjes Dimets werden op de kust en alhier van f 6 a 6.50 naar de kwaliteit gerealiseerd. Blaauwe Drills en Salempores zijn tot de laatste noteeringen coulant te plaatsen. Oranje Calicots zonder verbetering. Adr. rood effen Katoen van Engelsch fabrikaat werden tot spotprijzen losgelaten; in de betere soorten ging zeer weinig om. In Prints werd bijna niets gedaan, terwijl de bedongen wordende prijzen hoe langer zoo slechter worden. Geforceerde verkoopen drukken zeer op de stemming onzer koopers, welke daardoor huiverig worden voorraden in te slaan. Er worden namelijk slechts nu en dan enkele kisten voor dadelijke behoefte genomen. Batik goederen zijn zeer gedeprecieerd en worden door de meeste houders tot zeer lage prijzen afgedaan, terwijl de behoefte in 't binnenland niet groot schijnt te zijn. Cotonetten en Printanieres van goede kwaliteit genoten eenige vraag tot verhoogde prijzen. Goede Matadama en Poetjoekpaauw Doeken vonden nemers van f 4 a f 4.25, terwijl Coromandel doeken tot zeer lage prijzen werden afgedaan. Witte Garens zijn gewild tot de laatste noteeringen. Adr. roode Garens zijn stiller, doch zonder achteruitgang in prijs. In gekleurde Garens werd bijna niets gedaan. Voor Molton Dekens wordt bij groote aanvoeren niet meer geboden dan f 1.10 a f 1.20 naar de soort. Polemieten ontbreken en ondervinden veel vraag voor China. Lakens met voorraad en minder attentie. Vlaggendoek zonder aanvoeren. Lastings in een doen.

Metalen. Zweedsch IJzer werd tot verhoogde prijzen afgedaan. Engelsch Staf-, Spijker-, Plaat- en Bandijzer zonder veel navraag tot de laatste noteringen. Zweedsch Staal is niet ter markt en rijzende. Lood in een doen. Koperen Spijkers overvoerd. Bladkoper met verminderde voorraad en verbetering in prijs. IJzeren Spijkers zonder verandering. Blik is stiller, zijnde reeds in de behoefte voorzien. Zink in blokken is aangenamer en werd tot verhoogde prijzen genomen; onder f 28, is thans niet te regt te komen. Zink in rollen is iets lager aan te nemen, zijnde de vraag daarvoor verminderd.

Provisiën. Kort na het vertrek der laatste Mail werd f 14,50 en later f 14, voor puike Boter aangenomen, terwijl afwijkende kwaliteit a f 13, losgelaten werd. Voor eene kleine aanvoer Grasboter werd onlangs nog f 15,50 bedongen. Kaas is ruim aan de markt en wordt met f 5, voor Z. M. en f 1,40 a f 1,50 voor Edammer betaald. Van Hammen hadden wij groote aanvoeren; welke van f 8, tot f 9, in de tweede hand overgingen. Gezouten Amerik. Hammen werden van f 3, a f 4, op vendutie gerealiseerd. Verduurzaamde levensmiddelen in een doen, zoomede Koek en Banket. Olijfolie stationnair. Azijn onverkoopbaar. Holl. Gezouten Vleesch geniet veel vraag voor de op China varende schepen en werd reeds met f 65, betaald. Voor andere soorten werd niet meer dan f 58, besteed. Goed Spek is schaarsch en haalde van f 60, a f 65, naar de kwaliteit. Van Amerik. Meel vonden eenige aanvoeren plaats, waarvoor niet meer geboden wordt dan f 34.

Dranken. Voor goede Bordeaux vatwijn werd f 140, a f 150, besteed. Kistwijn zonder verandering. Madera blijft coulant te plaatsen tot de laatste noteringen. Rhijnwijn blijft overvoerd en gaat traag af. Goede Champagne werd met f 35, a f 40, p. dozijn betaald. Genever is dalende ten gevolge van ruime aanvoeren, f 14. zoude thans moeijelijk te maken zijn. Engelsch Bier in een doen. Haantjes Bier bedingt f 6,25 en Valk f 5, p. dozijn; het merk »de Haan's" werd op fust a f 48, afgedaan. Selters water geldt f 12, a f 12,50. Likeuren van Focking en 't Lootsje gaan nu en dan tot de noteeringen af.

Diversen. Glaswerk onverkoopbaar. Aardewerk geniet vraag in de ordinaire soorten en begint zich te releveren. Vensterglas is stil tot de noteringen. Waskaarsen in een doen. Linnen zakken zonder vraag. Bengaalsche fijne Jail Gunnies ontbreken en zijn ferm tot de noteringen; Chicken werden met f 55 a f 60 betaald. Lijnolie met ruime aanvoeren, doch zonder merkelijke verandering in prijs. Loodwit gaat traag af tot de genoteerde prijzen. Van Menie vonden afdoeningen van f 4,50 a f 5,50 plaats. Zweedsch Teer is wat verbeterd, terwijl Koolteer stationnair gebleven is. Touwwerk is overvoerd en van een moeijelijken afzet. Groote partijen daarvan werden op Vendutie opgeruimd. Zeildoek is weinig in de eerste hand en gaat tot de noteringen coulant af. Naar Atakleggers deed zich weinig vraag voor. Thans is f 30 moeijelijk daarvoor te maken.

UITVOER. De omstandigheden, vermeld in ons berigt van den 10 Augustus, duren niet alleen voort, maar doen zich zelfs nog nijpender gevoelen. Het is bijna onmogelijk papier op Europa te plaatsen. Een opdrijving van den koers is te voorzien, doch zal het kwaad niet verhelpen. Geld is uiterst schaarsch, waardoor vooral te Samarang lage aanbiedingen geprovoceerd werden, doch zonder gevolg. De houders van orders op produkten zijn huiverig tot nieuwe inkoopen over te gaan, zoo lang zij geen vooruitzigt hebben hun papier te kunnen plaatsen.

Arak. Zonder vraag. Kleinigheden werden a f 125 verhandeld.

Bindrotting. Padang geldt f 7 en Banjermassing f 9,50 a f 10 bij partijen. Zoo wij goed onderrigt zijn, werden 7000 pic. Banjermassing a f 9,50 voor Amerika genomen.

Cassia Vera. Zonder afdoeningen.

Curcuma trekt meer attentie sedert de onlusten in Bengalen eene ernstige wending hebben genomen. Alle de ter markt komende partijtjes vinden grif nemers van f 12 a f 13. Op de kust is het evenwel lager.

Cubeben zonder aanvoeren.

Foelie en Notenmuskaat zonder vraag voor Europa.

Gom Dammar. De vraag voor dit artikel is wat verminderd. De afdoeningen welke ons ter oore kwamen bestaan uit 150 pik. a f 34 en cirka 100 pik. afwijkende soorten a f 33.

Gom Elastiek van goede kwaliteit wordt grif met f 41 betaald, waartoe cirka 250 pik. genomen werden.

Gutta Percha zonder aanvoeren en stil.

Huiden. De berigten uit Europa hebben eene verlaging der prijzen van buffelhuiden te weeg gebragt en wordt thans niet meer dan f 4,80 voor mooije gave soort besteed. Koehuiden zijn onveranderd en zeer moeijelijk te verkrijgen. [illegible] van Padang aangebragt partijtje werd met f 4,50 betaald.

Indigo. Hierover valt niets van belang te zeggen. De vraag voor het artikel blijft goed en worden de te Samarang aan de markt komende partijen grif a f 4,20 gekocht. In de voorgesteldheid is nog geene verandering te vermelden.

Kadrang- en Sapanhout zonder merkelijke verandering. Een partijtje Manilla Sapanhout werd voor Japan van f 10,50 a f 11 genomen.

Koffij. De afdoeningen op de plaats bestonden uit 600 pic. Padang a f 37 en 2000 pic. dito a f 38. Te Samarang werden p. m. 7000 pic. Java a f 37 genomen, terwijl een partijtje van 500 pic. west-indische bereiding te Soerabaya a f 36,50 verhandeld werd.

Peper. Zwarte is weinig voorhanden. De afdoeningen bestonden uit cirka 250 pic. Lampongs van f 22 a f 23. Van Witte Peper is niets ter markt. Kleinigheden Lange Peper vonden nemers van f 20 a f 21.

Rijst. De berigten van Europa hebben eenen slechten invloed op de stemming der koopers uitgeoefend, terwijl de houders vast blijven. Het is dan ook alleen de vraag voor Singapore en China welke het artikel eenigzins souteneert. Voor deze twee landen werden sedert onzen laatsten circa 1200 koyangs in de prijzen van f 120, — a 126, — genomen. Voor Tafelrijst in de tweede hand is te vergeefs f 240, — geboden.

Suiker. Kort na het vertrek der laatste Mail vond eene afdoening van p. m 80000 picols Suiker uit den oogst van 1858 en hetzelfde kwantum uit dien van 1859 gemiddeld tot f 17,50 plaats. Eenige dagen later vonden 4000 picols [illegible] Suiker nemers voor f 16, — a f 17,25, waarvan [illegible] picols kort daarna a f 21. — weder verkocht werden. [illegible] werden 10000 picols a f 22, — voor [illegible] genomen, terwijl kleine partijtjes met f 23, — werden betaald. Te Samarang wordt Suiker op f 22 gehouden, [illegible] geene koopers zich voordoen; men biedt niet meer dan f 20,50. Te Soerabaya werden nog voor aankomst der Mail 19000 pic. a f 22, afgedaan, terwijl de meeste houders niet onder f 25, willen loslaten. Na aankomst der Mail van 25 Julij werd niets gedaan.

Wisselkoersen. Na het afgaan onzer laatste berigten werd vernomen dat men groote bedragen op Engeland a f 10,75 had verkocht, waartoe thans ook getrokken wordt. Op Nederland werd onmiddellijk a 105,50 en later a 106 pCt. afgegeven, waartoe de meeste verkoopen plaats vonden. Na het afsluiten

der wissel transactien voor deze mail werden door sommige trekkers groote bedragen tot hooger koers aangeboden, hetgeen aanleiding gaf tot afdoeningen a 106.50 %. China f 2,68, Singapore f 2,70, Calcutta f 122.

Specie Koersen. Sovereigns zijn tot op f 12,05 voor Engelsche en f 11.90 voor Australische terug gegaan. Nieuwe Holl. Dukaten bedingen f 5.95. Mexikaansche $ gelden f 2.67 a f 2.70. Spaansche ontbreken.

AMSTERDAM, 28 Oktober.

Gisteren zijn te Rotterdam afgedaan 16.300 bn. Rangoon Rijst per *Wastern Star* a f 6¾, en 2000 bn. Maulman a f 7. Heden is de lading van 4865 bn. Akyab per *Voyageur* verkocht a f 7.

GRAANMARKT.

Tarwe bij kleinigheden in een doen: 129 ℔ j. b. Poolsche f 348; 132, 134 ℔ n. Nassaud. f 305, 320.

Petersb. Rogge bij partijtjes lager afgegeven, overige soorten stil: 116, 117 118 ℔ Petersb. f 166, 168, 170; 117, 119 ℔ dito f 172, 180, gerijf; 122 ℔ Belg. f 208; in veiling 123 Last besch. Petersb. 111/112, 114 ℔ f 150, 159.

Garst en Haver zonder handel.

Boekweit f 10 lager: 119 ℔ Zwarte Gron. Zand f 200.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		27 OKT. 4½ u. gebl.	28 OKT. 4½ u.			geb.
Amsterdam, Thesaurie	5 pCt.		103⅜	»		
Nederl. Bank	4 »			»		
Nederl., Werkel. Schuld à	2½ pCt.	62⅜	62⅛	a	62 7/16	62⅛
Dito Dito	3 »	74 1/16	74⅜	»	74⅝	74½
Dito Dito	4 »	95 9/16	95⅝	»	95⅞	95¾
Amortis. Syndik.	3½ »		89¼	»		
Aand. Handel-Maatsch.	4½ »	144	144	»	144⅝	
dito Contant	4½ »	143		»		
Oost-Ind. Leening	4 »	92½	93	»	93¼	93¼
Aand. Holl. Spoorweg				»		
Leening idem	4½ pCt.			»		
Aand. Rijn-Spoorweg	4½ »			»		
Maatschappij van Weld.	4 »			»		
België, Cert. Adm. B. bk.	2½ »			»		
Dito bij *Rothschild*	2½ »	50¼		»		
Frankrijk, Certifikaten	3 »	60½		»		
Spanje, Obligatiën	1¼ »	25	25	»		
Dito	3 »	41	41¼	»		
Dito Binnenl.	3 »	36¾	36¾	»		
Amortisable Schuld				»		
Bewijzen Coupon				»		
Portugal, Obligatiën	3 pCt.	43½	43½	»	43⅝	43½
Dito 1856	3 »	43¼	43⅛	»	43 5/16	43⅛
Dito Uitgestelde				»		
Rusl., Obl. bij *Hope en C°.*	5 pCt.	102¾	103	»		
Dito bij idem 1828/1829	5 »	101⅞	101⅞	»		
Cert. bij idem 1831/1833	5 »	91¼	91⅛	»	91½	
Dito bij idem 1840	4 »	83¾		»		
[illegible]		83⅝	83⅝			
Dito 5de Serie	5 »	96	95⅞	»	96⅛	95⅞
Dito 1855, 6de Serie	5 »	98⅝	98¼	»	98⅝	98¼
Dito adm. te Hamburg	5 »	95		»		
Dito dito te Londen	5 »		94¾	»		
Dito dito dito	4½ »		94¼	»	94½	94½
Inschrijving in Assignat.	6 »	63¾		»		
Certifikaten van dito	6 »	64¾	64⅛	»		
Spoorweg Aandeelen	5 »	73½	73¾	»		
Polen, Aand. 1835, fl. 500	f			»		
Obligatiën	4 pCt.		77⅝	»		
Pruissen, Obligatiën	4½ »			»		
Aandeelen 1854	3½ »			»		
Beijeren, Spoorweg Aandeelen				»		
Oostenrijk, Obl. bij *Goll en C.*	5 »			»		
Dito dito	4 »			»		
Dito Metalliek	5 »	71½	71⅝	»	71½	71⅝
Dito Rente Amsterdam	5 »	83⅝	83⅝	»	83 7/16	
Dito Nationale 1854	5 »	73½	73¼	»	73¾	73¼
Dito dito	2½ »	37 5/16	37⅛	»	37 5/16	
Weener Bank-Aktiën	f			»		
Dito Aand. fl. 250, 1839	»			»		
Dito dito » 250, 1854	4 pCt.	306		»		
Napels, Cert. bij *Lam. en B.*	5 »			»		
Dito bij *Rothschild*	5 »			»		
Denemarken, Oblig. te Lond.	5 »		97¼	»		
Dito	3 »			»		
Braziliën, Geldl. 1824 v. £ 100	5 »		96	»		
Dito 1839 van £ 100	5 »			»		
Dito 1843 » £ 100	5 »	95½		»		
Dito 1852	4½ »			»		
Sardinië	5 »			»		
Peru, Geldl. 1854	4½ »			»		
Dito te Parijs				»		
Ecuador, Oblig. 1855	1 »	13⅝	13 1/16	»	13 11/16	
Venezuela, dito 6 pCt. thans	4½ »	27¼	26⅞	»	27¼	26⅞
Dito Uitgestelde	2 »	11½		»		
Grenada, Obligatiën	3¼ »	17 1/16	17⅛	»	17 5/16	17 1/16
Dito Uitgestelde		5 5/16	5¼	»	5 5/16	
Mexiko dito	3 »	17 11/16	17⅝	»	17¾	17⅝
Nrd-Amer., Ph. *Hope en C.*, Lr. A	f			»		
Dito dito	» B »			»		
Dito bij *Rothschild*	6 pCt.			»		
Amerik. Bank-Aktiën				»		
Illinois Spoorweg-Aandeelen		89	90	»	91½	
Dito Oblig. Constr. Bons.	7 pCt.	75	76	»	77	76½
Louisiana	5 »			»		
Griekenl., Obl. Geldl. 1825	5 »			»		

[illegible] Prost 42¾, 44, 42¾.

[illegible] over het algemeen verkeerde de markt in eene vaste stemming [illegible] met levendigen handel in oostenrijksche en russische [illegible] Illinois Spoorw. waren op nieuw tot verbeterde koers [illegible]

[illegible] *Geld:* Beleening 6 pCt. Prolongatie 6 pCt., [illegible]

[illegible]SCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, [illegible] Okt. Belg. leen. 2½ pc. 54g; Obligatiën 4½ pc. 96⅝; Spanje 1¼ pc. 24 11/16 g; Binnenl. 3 pc. 37p; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Met. 5 pc. 75⅛; id. Nationale 77.

PARIJS, 28 Okt. Fransche 4½ pc. 90.30; 3 pc. 66.75; 1¼ pc. Spanje 25⅜; 3 pc. id. 37½; Fr. O. Sp. 670; Rom. Leen. —.

MADRID, 27 Okt. 3 pc. Schuld 39.55, id. 1¼ pc. 27 20.

LONDEN, 28 Okt. Consols op tijd 88⅝; Spanje buitenl. 1¼ pc. 23⅝; Rusl. 5 pc. 105; id. 4½ pc. 96½; Holl. 4 pc. 97½; id. 2½ pc. 63½; Sard. 5 pc. 89½; Braz. 101; Peru 4½ pc. 76; Gren. uitg. 6; id. werk. 18; Mexiko 3 pc. 18⅝; Portugal 3 pc. 43; Ecuador 13¾; Venezuela 30; Wissel op Amst. —.—; Hamburg —.—.

WEENEN, 28 Okt. Met. 5 pc. 80½; Nationale 81¾; Bank-Aktiën 965; Credit Anst. 200; Noord-Bahn akt. 170; O.-Fr. Spoorw. akt. 276; Saltzb. 100⅛; Lomb. Venetiaans. 91; Wissel op Londen 10.14. Goud 8⅝; Zilver 6⅛.

BERLIJN, 28 Okt. 3½ pc. Pr. Staatsch. 99; 5 pc. Rusland 104⅛; Diskonto 6½.

HAMBURG, 28 Okt. Spanje 3 pc. —; id. 1¼ pc 23⅞; Rusl. 5 pc. 99¾; 4½ pc. 92¾; 3 pc. Mexikanen —; Vereinsbank 99½; Noord-Duits. bank 90; Wissel op Londen 3/m. —.—; id. kort —.—; Amst. —.—; Diskonto 8½.

FRANKFORT, 28 Okt. 5 pc. Met. 74¾; 1¼ pc. Spanje binnenl. 24 13/16; id. 3 pc. —; Wissel op Londen 3/m. 117⅝; Parijs —; Weenen 111⅝; Amsterdam —; Diskonto 6.

Wisselkoers.

Parijs	2/m. f 55		Livorno	2/m. f	38½
»	zigt » 55⅝		Napels	» »	81¾
Bordeaux	2/m. » 54¾		Petersburg	» »	1 70
»	zigt » 55½		Weenen	6/w. »	33⅛
Madrid	3/m. » 238		Augsburg	» »	35 7/16
Cadix	» » 240		Frankfort	» »	99
Seville	» » 237		Hamburg	2/m. »	34 11/16
Bilbao	» » 237		»	zigt »	35 5/16
Lissabon	» » 41		Londen	2/m. »	11,55
Porto	» » 41		»	zigt »	11,72½
Genua	2/m. » 45½		Rotterdam	»	⅛

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIEN

Metalliek	f 27,90 a —		Pruissische	f 34½	a —
Napelsche	- —,— ,, —		Spaansche	- —,—	,, —
Div. in £St.	- 11,65 ,, —		Hamb. Russ.	- 35	,, —
Eng. Russen	- 11,65 ,, —		Russ. in Z. R.	- 34⅛	,, —
Fransche	- 55 ,, —		Pools. in ,,	- 31⅝	,, —
Belgische	- 55½ ,, —		,, ,, Fl.	- 26	,, —

[illegible]

GOUDEN SPECIEN.

Stukken à f 10 per Stuk	f 9,70	à 9,80
Oude Gerande Dukaten	» 5,55	» 5,65
Wigtige Souvereinen	» 11,75	» 11,85
» Pistolen	» 9,60	» 9,70
Stukken van 20 Francs	» 9,30	» 9,40

Baren Goud en Specien à f 1442,60 per Ned. ℔ fijn 10¾ a 11¼ pc.

ZILVEREN SPECIEN.

Piasters per Stuk	f 2,55	à 2,60
Stukken van 5 Francs	» 2,33	» 2,36
Brabandsche Kroonen	» 2,65	» 2,70
Fransche	» 2,70	» 2,75
Pruissische Daalders	» 1,75	» 1,78
Zilver 1000 à 980	f —,—	» —,—
» 900 » 700	» 104,50	» 105,—

SCHEEPSTIJDINGEN.

UITGEZEILD:

TEXEL, 27 Okt. Schut, Walvisch, Samarang. - Zijl, Alpha, Oostzee. — 28 Okt. Rhul, Rabenhaupt, Batavia. - Van Campen, Louisa Wilhelmina, Suriname.

BROUWERSHAVEN, 26 Okt. Stafford, Hero, New-York n. Rott. — 27 Okt. Jones, Twee Anthony's, Akyab n. Rott.

BATAVIA, 10 Sept. Bouman, Admiraal van Kinsbergen, Rott. - Evers, Souburg, id. - V. d. Kolff, Julia, id. - De Winter, Antoinette, id. - Mooi, Welvaart, Amst. - Swart, Doelwijk, Rott. - V. Vollenhoven, Julie, id. - Mulder, Sirius, Amst. - Groeneveld, Prinses Amalia, id. - Prange, Ottolina, Rott. - Duinker, Waterloo, Amst. - Makker, Emilie, Rott. - Uitermark, Zwaluw, Amst. - Kool, Vooruit, Rott. - Latjes, Henricus Gerardus, Amst. - Leverstein, Vrijhandel, id. - Rooseboom, Jacoba Cornelia, Rott. - Besier, Elisabeth en Antoinette, Amst. - V. Marion, Maria Diderica, Rott. - Post, Ardjoeno, Amst. - Brunn, de Vrede, id. - Hus, Arend, id. - Johan, Vijf Vrienden, Rott. - Portengen, Eensgezindheid, Amst. - Auffmorth, Almelo, id. - Pott, Alblasserwaard, Rott. - V. d. Hoeven, Jedo, id. - ..., Pauline Constance Eleonore, Amst. - Klein, Sophia Koningin der Nederlanden, Rott. - V. Wulven, Maria, Middelb. - Zeeman, Tonia, Rott. - Berk, Jacoba en Christina, Amst - Horn, Commercie-Compagnie v. Middelburg, Middelb. - Harms, Prinses Charlotte, Rott. - Noordhoek Hegt, Stad Enschede, Amst. - Rijken, Cortgene, Rott. - Visser, Generaal Michiels, id. - V. Duyn, Philips van Marnix, Amst.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 29 Oktober, in lading naar:

Ludwigsh. en Mannh.	F. W. Meeussen, Fortuna.
Duisburg.	H. van Stockum, Nordstern.
Mannheim.	C. Neff, Ocean.
Dusseldorp.	J. Scholten, Hoop op Zegen.
Urdingen en Ruhrort.	J. D. Keuter, Jonge Arend.
Weesel.	P. J. Balck, Vrouw Rebecca.
Keulen.	A. Weingartz, Cölln N°. 15.
Maintz.	F. Leydecker, Maintz N°. 2.

AMSTERDAM, 22 Oktober, vertrokken naar:

Mannheim.	G. Itschert, Delphin.
Urdingen en Ruhrort.	G. Kivits, Nijverheid.

Rijnhoogte ARNHEM, 28 Okt. 3 p. 0 duim. KEULEN, 28 » 3 vt. 6 »

Voor Mgr. ATA:

Ontvangen van N. N. f 5.00.

Advertentiën.

(3793) De op 1 November 1857 verschijnende Coupons ten laste der **Kathedrale Kerk H. Joseph** te *Haarlem*. Negotiatie 1856, alsmede het uitgelotene aandeel N°. **25**, zullen van af dien datum betaald worden door de respective Dekens van het Bisdom van Haarlem.

(3801) J. VAN RAVEN, W. M. G. HEUKENSFELDT en verdere Makelaars, bij het Billet vermeld, zullen op *Dingsdag den 10den November 1857 en volgende dagen*, in het Lokaal voor *Publieke Verkoopingen*, door Notarissen, op den

Singel bij de Gasthuismolensteeg,

ten overstaan van den Notaris J. MULDER, verkoopen: eenen welgeconditionneerden

INBOEDEL,

waarbij voorkomt die van wijlen Mejufvrouw J. M. R. NAVELLE, Weduwe van J. BEERLING. Voorts: Vuurhaarden en Kagchels, Tabakskoopers-, Koffijhuis- en andere Winkel- en Pakhuisgoederen, een partijtje **Huiden** en **Lederwerk**, gemaakte Laarzen, Schoenen, Pantoffels, enz.; alsmede eene partij **Bontwerk.**

Wijders 4 kapitale **Huisorgels**, 1 mechaniek Speelwerk, 2 spelende Klokken, vele Piano's, Draaiorgels enz., afkomstig uit het Magazijn van den Heer H. VAN GELDER; en eindelijk eene collectie welgeconditionneerde **Boeken**, meerendeels betreffende Godgeleerdheid, en nagelaten door Wijlen den Wel-Eerw. Heer H. B. MENSING, in leven R. K. Priester en laatstelijk Missionaris te Curaçao. Alles breeder in Catalogus en afzonderlijke Notitie der Boeken omschreven en daags te voren voor een ieder te zien.

[illegible] voor een **Huis-Kapel**, [illegible] hooren, opgave van grootten en prijs worden te gemoet gezien met *franco* brieven onder de letters Z. Z. bij den Boekhandelaar J. W. VAN LEEUWEN, Breedestraat te Leyden. (3799)

Iemand van middelbaren leeftijd, R. C., van zijne jeugd af werkzaam in het vak van **Manufacturen, Wol, Vlashandel** en **Bedstopper** en het daaraan verbondene Schrijfwerk, met de Landbouw en Paarden niet geheel onbekend, en ook geschikt tot huisselijken arbeid, goede getuigschriften kunnende bijbrengen, zag zich gaarne met Mei e. k. of vroeger geplaatst. Adres onder letter M. aan het Bureau dezer Courant. (3800)

Bij den Drukker en Boekhandelaar C. L. VAN LANGENHUYSEN zal in den loop der maand November verschijnen:

DE DIETSCHE WARANDE.

Tijdschrift voor Nederlandsche Oudheden en Nieuwere Kunst en Letteren,

BESTUURD DOOR

J. A. ALBERDINGK THIJM,

O. EQ. S. G. M.

N° IV, V en VI van den jaargang 1857.

De belangrijkheid der stoffen, die tot eene uitgebreidere behandeling der artikelen geleid heeft, deed den Uitgever besluiten deze drie Nommers te vereenigen tot ééne omvangrijke Aflevering, om alzoo tevens den jaargang tijdig te kompleteeren en met Jan. 1858 weder tot de geregelde 2 maandelijksche verschijning over te gaan.

Bij denzelven is mede verkrijgbaar:

OVER DE KOMPOZITIE IN DE KUNST.

Eene aanwijzing der æsthetische verhoudingen in de ARCHITEKTUUR, de MUZIEK, de POËZIE, de SCHILDER-, BEELDHOUW-, en GEBARENKUNST, door J. A. ALBERDINGK THIJM. Eerste stuk.

Van dit geschrift, dat met bouwkunstige afbeeldingen versierd is, zijn slechts een zeer klein getal exemplaren opgelegd. Het wordt niet in kommissie gezonden; de prijs is, in een net karton bandje [illegible]

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.